

آیا واقعاً لازم است هنگام جلب فرد همه وسایل مرتبط با او را ضبط کرد؟ شنیده می‌شود برای جلب فردی که یک اتهام مالی دارد ۱۰ الی ۱۵ نفر به واحد آپارتمانی او مراجعه می‌کنند در مواردی که ضرورت ایجاب نمی‌کند از صدور قرار بازداشت موقت اجتناب کنید.

محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران؛

محسنی اژه‌ای، رئیس قوه قضاییه جمهوری اسلامی ایران در نشست اعضای شورای عالی دستگاه قضا با رؤسای کل دادگستری و دادستان‌های مراکز استانها ۱۵ دستور مهم را خطاب به رؤسای کل دادگستری و دادستان‌های مراکز استانها صادر کرد.

به گزارش اسپادانا خبر و به نقل از به گزارش مرکز رسانه قوه قضاییه، این فرامین عبارتند از:

«اجرای دقیق دستورالعمل‌های ناظر بر اصل ۲۵ قانون اساسی و ممنوعیت تجسس از افراد مگر به حکم قانون»، «نظارت مستمر مقامات قضایی بر زیرمجموعه خود»، «نظارت مستمر بر کار افرادی نظیر ضابطین، وکلا و کارشناسان که در امور دادرسی معاضدت دارند»، «اعمال نهایت دقت و نظارت بر کار ضابطین به منظور عدم تخطی از موازین قانونی و شرعی در هنگام جلب متهمان»، «پرهیز از صدور قرار بازداشت موقت در موارد غیرضرور»، «حُسن خلق با ارباب رجوع»، «رفتار سازنده و هدایتگرانه با خانواده فرد متهم یا مجرم»، «اهتمام به پیگیری اجرای احکام قطعی صادر شده»، «انتظام بخشی به ارائه تقاضاهای عفو»، «اهتمام نسبت به متقن بودن دلایل صدور تخفیف‌های فوق‌العاده در مراحل تجدیدنظر و فرجام خواهی»، «وهن آور نبودن و بازدارنده بودن احکام جایگزین حبس»، «مشورت کردن درخصوص پرونده‌های مهم به ویژه مواردی که دارای جنبه‌های سیاسی و اجتماعی و بین‌المللی هستند»، «اطلاع‌رسانی به مقامات و بخش‌های ذی‌صلاح پیرامون مراحل رسیدگی به پرونده اتباع و افراد دوتابعیتی»، «حراست از بیت‌المال» و «انضباط در امور و توجه به خانواده».

او با اشاره به اصل ۲۵ قانون اساسی ناظر بر «ممنوعیت بازرسی و نرساندن نامه‌ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هر گونه تجسس مگر به حکم قانون» اظهار کرد:

رعایت اصل ۲۵ قانون اساسی امری بسیار با اهمیت است؛ چه بسا در این روزها از قضات ما درخصوص موارد ناظر بر این اصل درخواست شود لذا همه مقامات قضایی در اجرای این اصل، جانب احتیاط را به طور کامل رعایت کنند و دستورالعمل‌های ناظر بر این اصل را به طور ویژه مورد توجه و عنایت قرار دهند و به هیچ وجه از این دستورالعمل‌ها تخطی نکنند.

محسنی اژه‌ای خطاب به مقامات قضایی دستور داد که علاوه بر زیرمجموعه خود بر کار افرادی نظیر ضابطین، وکلا و کارشناسان که در امور دادرسی معاضدت دارند نیز نظارت کافی و مستمری را اعمال کنند.

وی گفت:

مقام قضایی وقتی می‌خواهد حکم جلب فردی را صادر کند، تمام جوانب و اطراف قضیه را بسنجد و بررسی کند که آیا واقعاً

نیاز به صدور حکم جلب می‌باشد یا اینکه می‌توان فرد را احضار نیز کرد؟ وقتی بنا بر ضرورت حکم جلب فرد صادر شد، مقام قضایی باید ضابطین را قبل از اعزام برای جلب، مورد راهنمایی و ارشاد قرار دهد تا مبادا در هنگام جلب فرد از موازین قانونی و شرعی تخطی کنند؛ همچنین بعد از جلب فرد نیز چنانچه گزارشی ناظر بر کوتاهی ضابطین به دست مقام قضایی رسید، او موظف به پیگیری و تذکر دادن به ضابطین است. بعضاً شنیده می‌شود برای جلب فردی که یک اتهام مالی دارد تا حدود ۱۰ الی ۱۵ نفر به واحد آپارتمانی او مراجعه می‌کنند. آیا واقعاً این امر ضرورت دارد؟ البته در موارد خاصی شاید ضرورت ایجاب کند اما در همه موارد لازم نیست این مقدار نیرو برای جلب فرد اعزام شوند؛ این‌ها مواردی است که گاهی برای ما ضمان‌آور است و مقام قضایی باید بر آن‌ها نظارت دقیق داشته باشد. باید مواظبت شود که هنگام جلب فرد وسایل غیرضرور او ضبط نشوند؛ بعضاً در هنگام جلب فرد مجموعه سیستم کاری او ضبط می‌شود. آیا واقعاً لازم است هنگام جلب فرد همه وسایل مرتبط با او را ضبط کرد؟ گاهی نیز بنا بر ضرورت از اطلاعات مندرج در وسایل الکترونیکی فرد، نسخه‌برداری صورت می‌گیرد، در اینجا باید توجه شود که این نسخه‌ها کجا نگهداری می‌شوند و چگونه از آن‌ها بهره‌برداری می‌شود همچنین باید دقت شود که وسایل ضبط‌شده از متهم به موقع به او مسترد شود. مقام قضایی ذی‌صلاح باید به فرآیند تحقیقات و بازجویی از متهم نیز نظارت دقیق و مستمر داشته باشد. این‌ها مواردی است که چنانچه رعایت نکنیم، برکت از کار ما گرفته می‌شود و متحمل خسران می‌شویم.

محسنی اژه‌ای دستور داد در مواردی که ضرورت ایجاب نمی‌کند از صدور قرار بازداشت موقت اجتناب کنید همچنین در مواردی که ضرورت ندارد قرار را صادر نکنید که متهم از تودیع آن عاجز باشد و به بازداشت او منتهی شود. علاوه بر اینها، باید به دقت و وضوح برای متهم توضیح داده شود که می‌تواند به قرار صادره اعتراض کند. اینگونه نباشد که اوراق قرار تأمین صرفاً برای امضا در مقابل متهم قرار داده شود. ایضاً چنانچه برای متهمی نیز قرار بازداشت موقت صادر شد باید تلاش شود تا پرونده او به سرعت تعیین تکلیف شود. حسن خلق با ارباب رجوع را همواره مدنظر قرار دهید و میان متهم و اعضای خانواده او که به مرجع قضایی مراجعه می‌کنند، تمییز قائل شوید. باید رفتار ما با خانواده فردی که جرم سنگینی هم مرتکب شده، سازنده و هدایتگر باشد و به گونه‌ای رفتار کنیم که خانواده فرد مجرم و متهم نیز به دستگاه قضایی خوشبین شوند. بعضاً ممکن است اعضای خانواده فرد متهم یا مجرم، اقدام به رفتاری پرخاشگرانه کنند. در اینگونه موارد ما باید صبور باشیم و برای رضای خدا ناملایمتهای را تحمل کنیم.

او گفت:

رؤسای کل دادگستری‌ها و دادستان‌ها با اهتمام و جدیت پیگیر اجرای احکام قطعی صادر شده باشند و چنانچه یک حکم قطعی اجرا نمی‌شود، دلایل متقن را از شعبه اجرای احکام، طلب کنند؛ باید توجه داشت که عدم اجرای یک حکم قطعی، می‌تواند مفسده‌آور باشد. در مواردی، احکام قطعی، یک الی دو سال اجرا نمی‌شوند، سپس تقاضای عفو در قبال آن‌ها ارائه می‌گردد. برخی استان‌ها تقاضاهای عفو زیادی دارند و بعضی از این تقاضاها مربوط به احکامی است که از زمان صدورشان، چند سال می‌گذرد. در مواردی نیز تخفیف‌های فوق‌العاده و زیاد از حدی در مراحل تجدیدنظر و فرجام‌خواهی صادر می‌شود. باید دلایل صدور این میزان از تخفیف در مجازات، به صورت دقیق در پرونده درج شود. در مواردی حکم محکومیت فرد، در مرحله تجدیدنظر تعلیق می‌گردد و در پرونده او این عبارت درج می‌شود: «به سبب شرایط خاص فرد!» خب این شرایط خاص، دایره وسیعی را شامل می‌شود لذا باید قید شود که این شرایط خاص که بواسطه آن، حکم فرد محکوم تخفیف یافته و یا تعلیق شده، چیست؟ در مواردی نیز حکم حبس فرد به جزای نقدی تبدیل می‌شود؛ این امر فی‌نفسه، مورد قبول و تأکید است اما باید توجه داشت که چنین تبدیل حکمی، وهن‌آور نباشد؛ اینکه فردی با تمکن مالی، حکم محکومیتش از حبس به پرداخت صرفاً ۷۰۰ هزار تومان تبدیل شود و یا فردی با جایگاه اجتماعی بالا حکم محکومیتش به انجام کاری تبدیل شود که چنین کاری نه تنها هیچ منفعتی برای فرد و جمع ندارد که واجد زیان هم می‌باشد، این‌ها از مصادیق احکام وهن‌آور است لذا در صدور احکام جایگزین حبس باید به تمکن مالی و وضعیت اجتماعی افراد توجه شود.

وی بیان داشت:

مشورت کردن امری ضروری است و مخل و نافی استقلال قاضی نیز نمی‌باشد؛ لذا مقامات قضایی ذی‌صلاح درخصوص پرونده‌های مهم و به ویژه در پرونده‌هایی که دارای جنبه‌های سیاسی و اجتماعی و بین‌المللی هستند، حتماً مشورت‌های لازم را انجام دهند. در قبال اتباع و افراد دوتابعیتی نیز که اتهامی متوجه آنان می‌باشد و یا جرمی را مرتکب شده‌اند، تلاش شود تا تمامی مراحل رسیدگی به پرونده آن‌ها به اطلاع مقامات و بخش‌های مربوطه از جمله دادستان کل کشور، معاونت امور بین‌الملل قوه قضاییه و وزارت امور خارجه نیز برسد.

او خطاب به مقامات قضایی تأکید کرد:

انضباط، حراست از بیت‌المال و توجه به خانواده را هموار مدنظر داشته باشید.

برچسب ها: [قوه قضاییه](#) [1]

[حقوق شهروندی](#) [2]